

ЯВИЩЕ СИНОНІМІЇ В АНГЛОМОВНОМУ МЕДИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Довбиш Альона Сергіївна

Запорізький державний медичний університет

Науковий керівник – Соляненко О.Л.,

викладач кафедри іноземних мов ЗДМУ

Дослідження присвячене аналізу явища синонімії у писемному медичному дискурсі на прикладі лексичної одиниці "fear". Проаналізовано синоніми даного терміну, взяті в англomовних історіях хвороб пацієнтів з захворюваннями нервової системи.

Ключові слова: явище синонімії, синоніми, лексична одиниця «fear», писемний медичний дискурс, історії хвороб.

Исследование посвящено анализу явления синонимии в письменном медицинском дискурсе на примере лексической единицы "fear". Проанализированы синонимы данного термина, использованные в англоязычных историях болезней пациентов с заболеваниями нервной системы.

Ключевые слова: явление синонимии, синонимы, лексическая единица "fear", письменный медицинский дискурс, истории болезней.

The research is devoted to the analysis of the phenomenon of synonymy in the written medical discourse on the example of the lexical unit "fear". The synonyms of this term, used in English case histories of patients with the nervous system diseases are analyzed.

Key words: phenomenon of synonymy, synonyms, lexical unit "fear", written medical discourse, case histories.

У сучасному мовознавстві проблема синонімії і досі залишається не достатньо вивченим та спірним явищем, не дивлячись на велику кількість досліджень. Мала філологічна енциклопедія номінує синонімію (від грец. συνώνυμος – однойменний) як «збіг мовних одиниць ... в основному значенні

при збереженні відмінностей у значеннєвих відтінках і стилістичному забарвленні» [1, с.374].

А взагалі ж, короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів трактує синоніми як «слова, що співвідносяться з тим самим поняттям, мають одне загальне значення, але різняться відтінками лексичного значення, стилістичним забарвленням, ...» [2,с.153].

Проблемою синонімії в різні роки займалися такі вчені як Ю.Д. Асперян, С.Г.Бережан, А.В. Зіміна, О.В. Розводовська та інші. Але однастайності в трактуванні цього явища серед мовознавців не існує. В даній роботі підтримується погляд Л.М. Корнієнко, яка звертає увагу, що на думку більшості вчених, «основними ознаками, на підставі яких певні лексичні одиниці слід розглядати як синоніми, є спільність їх значення, однакове категоріальне значення та однакова лексико-семантична валентність» [3, с.111].

Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics, у свою чергу, пояснює слово “synonym” як “a word or phrase that has the same or nearly the same meaning as another word or phrase in the same language” [4, с.533]. Тобто, дане визначення вказує на одну з важливих властивостей – тотожність або близькість значень, які прийнято вважати основою синонімічності лексичних одиниць.

У медичній галузі використання синонімів є теж досить розповсюдженим явищем. Не виняток і писемний медичний дискурс. Матеріалом даного дослідження стали англomовні історії хвороб. Було розглянуто 47 медичних документів пацієнтів з захворюваннями нервової системи.

Метою розвідки став аналіз вживання синонімів лексичної одиниці “fear”. Merriam Webster’s medical dictionary пропонує наступне значення: “Fear is a negative emotion that arises as a result of a real or imaginary danger, a life-threatening body of the organism, a person, the values protected by it” [5].

Синонімами до цього слова є цілий ряд лексичних одиниць. Так, електронній ресурс <https://www.thesaurus.com> подає найрозповсюджені з них: angst, anxiety, concern, despair, dismay, doubt, dread, horror, jitters, panic, scare, suspicion, terror, unease, uneasiness, worry та інші. В англomовному писемному медичному дискурсі було виявлено 59 таких синонімів. Здебільшого це приклади з англomовних історій хвороб лікування пацієнтів з захворюваннями нервової системи, найуживаніші з яких є наступні:

Anxiety (a feeling of worry, nervousness, or unease about something with an uncertain outcome) – *Because she was suffering from **anxiety**, her therapist recommended taking some medication to help.*

Uneasiness (a feeling of anxiety or discomfort) – *However, within 30 min, she complained of uneasiness and vomited once.*

Timidity (the quality of being shy and nervous) – *His timidity was so great, that, at the examinations, he trembled.*

Nightmare (a dream arousing feeling of intense fear, horror, and distress) – *The patient referred that during the previous five days she had experienced a recurrent nightmare with sudden awakenings characterized by severe anxiety, prolonged tachycardia, and sweating.*

Nervousness (a state of excitability, with great mental and physical unrest) – *The patient also reported weight loss, nervousness, and increased sweating before clinical relapse.*

Fright (extreme sudden fear) – *The patient stated that her experience of fright was very brief; she described it as ending when she hit the ground and the pain started.*

Dismay (a feeling of unhappiness and disappointment) – *Her dismay was clearly expressed:...*

Distress (a feeling of extreme worry, sadness, or pain) – *On admission to our hospital, the patient was afebrile, pale, and in mild respiratory distress.*

Phobia (an extreme or irrational fear of or aversion to something) – *A diagnosis of specific phobia was made and the patient was treated with exposure and response-prevention.*

Aversion (a feeling of strong dislike or of not wishing to do something) – *Therefore, after considering the critical situation of the patient and the failure to modify his oral aversion, we proposed to utilize a percutaneous endoscopic gastrostomy (PEG) for the administration of medication.*

При аналізі прикладів з історій хвороб було з'ясовано, що кожен з даних синонімів передає різні відтінки нервового стану пацієнтів в залежності від ступеню тяжкості захворювання. Розглянуті приклади допомогли виявити семантичні нюанси (збіги чи відмінності) в тлумаченнях синонімів лексичної одиниці “fear”. Так, наприклад, вживаючи слово *anxiety*, описується менший ступень страху, ніж коли лексичною одиницею *phobia* характеризується патологічний стан організму. Крім того, слід зауважити, що описуючи свій стан, пацієнти частіше вживають слова розмовної лексики (*anxiety, nightmare, uneasiness*), в той час, як лікар оперує термінами професійної лексики (*nervousness, phobia, aversion*).

Таким чином, даний аналіз підтверджує існування явища синонімії у медичному дискурсі. З лінгвістичної точки зору, саме синоніми ширше розкривають семантичний зміст медичного терміну. З'ясовано, що вживання синонімів допомагає більш точно описати стан пацієнта та перебіг хвороби.

Література:

1. Мала філологічна енциклопедія / Укладачі: О.І. Скопненко, Т.В. Цимбалюк. – К.: Довіра, 2007. – 478 с.
2. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / Єрмоленко С.Я., Бибик С.П., Тодор О.Г. — Київ: Либідь, 2001. — 222 с.
3. Корнієнко Л. М. Про синонімію у фразеологічних словниках / Л. М. Корнієнко // Мова і культура. (Науковий журнал). – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2013. – Вип. 16. – Т. IV (166). – С. 110–116.
4. Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics / Jack C. Richards and Richard Schmidt / Pearson Education Limited 2002 (Third Edition) 606 p.
5. Merriam Webster's medical dictionary: Dictionary and Thesaurus [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.merriam-webster.com/dictionary/>.
6. Case Reports in Neurology [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.hindawi.com/journals/crinm/contents/>